

Årsredovisning
2019

Njurförbundet

Vår vision är att alla med njursjukdom ska kunna leva ett rikt och långt liv.

Innehåll

Förord	4
Verksamhetsberättelse	5
Njurförbundet firade 50 år	5
Förbundsstämma	6
Intressepolitik	7
Barn- och föräldraverksamhet	9
Ungdomsverksamhet	10
Information	11
Samverkan	12
Rehabilitering och rekreation	14
Forskning	14
Medlemsinflytande	15
Arbetsgrupper	15
Förvaltningsberättelse	16
Resultaträkning	19
Balansräkning	20
Tilläggsupplysningar	21
Noter	22
Underskrifter	27
Revisionsberättelse	28
Regionföreningarnas medlemsantal	31

Förord

”Vi har funnits och verkat för njursjuka under ett halvt sekel. Det är nästan lika länge som njursjuka haft möjlighet att överleva genom dialys och transplantation.

Jubileumsåret 2019 har bestått av många olika aktiviteter inom Njurförbundet. Vi har funnits och verkat för njursjuka under ett halvt sekel. Det är nästan lika länge som njursjuka haft möjlighet att överleva genom dialys och transplantation. När man ser tillbaka i backspeglarna kan man konstatera att det varit många framgångsrika år.

Vi har alltid varit synliga i samhällsdebatten om frågor som rör hälso- och sjukvård. Media kontaktar oss även i frågor som inte är direkt specifika för njursjuka för att få ta del av våra synpunkter. Förbundet har under sina 50 år haft representanter flera i statliga utredningar och vi har representanter i kommittéer hos olika myndigheter. Genom sociala medier når vi idag ut snabbt med våra nyheter och på ett helt annat sätt än vi har kunnat göra tidigare.

2019 kommer att bli ihågkommet som ett betydelsefullt år för många av våra medlemmar då det ser ut som den segslitna frågan om ett ändamålsenligt regelverk för organdonationer äntligen ser ut att bli löst. Förslagen i Sten Heckschers utredning ”Organbevarande behandling för donation”, SOU 2019:26, som presenterades i juni kommer att undanröja de legala hinder som finns i nuvarande regelverk och som hindrar de personer som verkligen vill donera organ

efter sin död att få möjlighet till det. Under 2020 planeras en proposition från regeringen som vi hoppas kommer att beslutas av en majoritet i riksdagen.

Forskning och utveckling inom njurvården är ett ämne som intresserar och är viktig för de flesta av våra medlemmar. Det är en av anledningarna till att Njurförbundet har ett stort engagemang i Insamlingsstiftelsen Njurfonden. Sedan Njurfonden grundades 2014 har drygt 17 miljoner delats ut till forskningsprojekt som bedrivs vid olika institutioner i landet. Under 2020 kommer ytterligare 5 miljoner att delas ut till njurforskningen.

Vi har idag en stabil ekonomi med ett eget kapital som säker grund. Vårt kansli består av fem kompetenta medarbetare som har olika arbetsuppgifter. Det innebär att vi har tillgång till en gedigen kompetens som tillgodoser de flesta av de krav som ställs för att vår verksamhet ska kunna genomföras. Slutligen vill jag tacka våra kanslimedarbetare och alla som bidragit med stöd till Njurförbundets verksamhet.

Stockholm i april 2020

HÅKAN HEDMAN
förbundsordförande
Njurförbundet

Verksamhetsberättelse 2019

Det här är Njurförbundet

Njurförbundet är en partipolitiskt och religiöst obunden intresseorganisation för personer med kronisk njursjukdom, levande njurdonatorer och deras närstående. Tillsammans med de 15 regionföreningarna täcker organisationen in hela landet med frågeställningar på både nationell och regional nivå. Genom att sprida kunskap, bilda opinion, påverka beslutsfattare och stötta enskilda verkar vi tillsammans för alla personer som är i behov av njurvård.

Vårt arbete utgår ifrån Njurförbundets stadgar, idéprogram och våra Riktlinjer för god njursjukvård. Idéprogrammet är antaget av Njurförbundets förbundsstämma och beskriver våra mål på sex områden: njurvården, organ donation, barn och ungdomar, arbete/utbildning och social trygghet, information samt forskning.

Utifrån vår gemensamma erfarenhet och kunskap om hur det är att leva med njursjukdom, påverkar vi beslutsfattare genom att på olika sätt delta i samhällsdebatten. Vi lyfter fram behov och brister, och visar på lösningar som både kan ge njursjuka ett bättre liv och är bra för samhället.

Njurförbundets ändamål är: (§3 i Njurförbundets stadgar)

att sammansluta alla regionföreningar som uppfyller förbundets ändamål och stadgar och tillsammans med dessa verka för personer som är i behov av njurvård.

att genom opinionsbildning och påverkansarbete tillvarata njursjukas, levande donatorers och närståendes intressen avseende tillgänglighet, vård, social trygghet, möjlighet till arbete, studier, rehabilitering och rekreation.

att företräda medlemmarnas intressen gentemot myndigheter och institutioner.

att verka för medlemmarnas intressen i samverkan med andra organisationer.

att stödja forskning som utvecklar njurvården och förbättrar livssituationen för njursjuka.

Njurförbundet firade 50 år

En av årets stora händelser var festligheterna som gick av stapeln den 11 maj för att fira att det var 50 år sedan Njurförbundet bildades. Närmare 80 personer kom till Sånga Säbys konferensanläggning på Ekerö för att delta i jubiléet. Deltagarna var förbundsstyrelsen, företrädare för regionföreningarna runt om i landet, medlemmar i Njurförbundet, kanslipersonal, gäster samt forskare och inbjudna gästtalare. Konferencier var journalisten Kattis Ahlström, ambassadör för Stiftelsen för Njursjuka, som också var med och sponsrade denna dag.

Håkan Hedman, ordförande i Njurförbundet sedan 1985, började med att hälsa alla välkomna och pratade sedan om milstolpar under förbundets 50 år.

Gregor Guron, ordförande för Svensk Njurmedicinsk förening, talade därefter om Njurvårdens historia och framtid. Sedan talade David Berglund om transplantation utan immunosuppression. David Berglund är läkare och docent i immunologi vid Uppsala Universitet och även verksam i USA.

Björn Nilsson, förbundskassör i Njurförbundet, pratade under rubriken "Vi för forskningen framåt" om Njurförbundets arbete för att främja forskning genom samlingsstiftelsen Njurfonden. Därpå följde en paneldiskussion om Njurförbundets framtid med unga medlemmar i Njurförbundet. Här deltog Malin Haglund, ordförande i Njurföreningen i Västerbotten, Jimmy Kring och Robin Sigurdh från Njurförbundet Stockholm-Gotland och Rebecca Cross som är sammanställare för Njurförbundets ungdomsgrupp.

Njurförbundets 50-års jubileum firades den 11 maj på Sånga-Säbys konferensanläggning på Ekerö. Överst t v. Konferencier Kattis Ahlström i samspråk med Gregor Guron, ordförande för Svensk Njurmedicinsk förening. Överst t h. Njurförbundets ordförande Håkan Hedman blickade stolt tillbaka på Njurförbundets 50-åriga historia. Nederst t v. Jubileumsmiddag med ett 80-tal inbjudna middagsgäster från hela landet. Nederst t h. Jubileumsfirandet avslutades med livemusik och fartfylld dans.

Sist ut var Erik Wagner Sobelius, engagerad i IOGT-NTO och bokförlaget Idealistas, med ämnet Effektiv demokrati. Saxofonist Erika Lindholm avslutade med ett kreativt solostycke.

På kvällen blev det en jubileumskoncert med opera-sångerskan Burcu Bükem Kuru. Därefter en avslutande jubileumsmiddag och dans till Linus Fagerström med band.

Inför 50-årsjubiléet tilldelades Njurförbundet en fana av Stiftelsen Sveriges Nationaldag. Flaggan är en symbol för fred och frihet, demokrati, yttrandefrihet och respekt för mänskliga rättigheter – helt i linje med Njurförbundets värdegrund och uppdrag.

Förbundsstämma

Dagen efter 50-årsjubiléet hölls förbundsstämma den 12 maj. Stämman samlade 37 ombud från norr till söder som tillsammans med förbundsstyrelsen beslutade om verksamheten de kommande två åren. Ökat fokus på medlemmar med njursvikt, närstående och unga, satsningar på organdonation samt egenvård vid dialys och gästdialys var framträdande punkter i verksamhetsplanen förbundsstämman klubbade igenom.

Ordförande för stämman var Inger Ros, förbundsordförande för Riksförbundet Hjärt-Lung. Vid stämman behandlades nio motioner, där ett förslag om att undersöka förutsättningar för bidrag till nystartade

föreningar bifölls. Flera viktiga diskussioner hölls under stämman. Bland annat lyftes frågan om bristen på njurläkare av ett ombud och det beslutades att lägga till ett stycke om det i verksamhetsplanen.

Håkan Hedman valdes om till ordförande och två nya ledamöter valdes in: Carina Viberg och Ann-Christine Magnusson. Avgående ledamöter Lars Åke Pellborn och Ulla Evensson avtackades.

Förbundsstämma på Sånge-Säby den 12 maj.

Intressepolitik

Njurförbundets viktigaste uppgift är att bedriva intressepolitisk verksamhet och bevaka de samhällsområden som berör förbundets medlemmar. Genom skrivelser, möten med beslutsfattare och deltagande i olika råd och konstellationer kan förbundet verka intressepolitiskt. Debattartiklar, pressmeddelanden och sociala medier används för att nå ut med förbundets frågor i den offentliga opinionen.

Pressmeddelanden 2019

- 4 januari 2019 Ny statistik – Ökning av levande njurdonatorer
- 13 mars 2019 Världsnjurdagen 14 mar – En av tio har tyst sjukdom
- 14 mars 2019 Kolla blodtrycket i Nordstan
- 4 juni 2019 Heckschers förslag ökar chansen för svårt sjuka
- 3 juli 2019 Njursjuka får mindre dialys i sommar
- 4 juli 2019 Sommarvecka på Tanumstrand skapar utbyte för familjer med njursjuka barn

Debattartiklar 2019

- 10 juli 2019 Inget mer söl om organdonationer, Dagens Medicin

22 september 2019 Inget mer söl om organdonationer, SVT Opinion

Njurvården

Personcentrerad vård

En grundtanke i Njurförbundets idéprogram är att verksamheten inom njurvården ska utgå från ett personcentrerat synsätt. Detta innebär bland annat att patienten ska kunna vara delaktig och ha ett avgörande inflytande i valet av behandlingsform och för att kunna sköta sin egen vård.

Njurförbundets ordförande Håkan Hedman ingår i ledningsgruppen för Centrum för personcentrerad vård vid Sahlgrenska Akademin vid Göteborgs Universitet, GPCC. Håkan Hedman ingår sedan 2018 i styrgruppen för PCP4 ett projekt som initierats av GPCC med partners från högskolor, regioner, industrin och patientorganisationer, inklusive Funktionsrätt Sverige. Syftet är att utforma framtidens sjukvård uppbyggd på ett personcentrerat arbetssätt. Inom ramen för PCP4 har Njurförbundet initierat ett projekt som syftar till att få fler patienter att välja självdialys. Projektets genomförs i samverkan med Svensk Njurmedicinsk Förening (SNF) och Svensk Njurmedicinsk Sjuksköterskeförening (SNSF).

Njursvikt

I mars arrangeras Världsnjurdagen, World Kidney Day, ett globalt initiativ för att uppmärksamma omvärlden på njurarnas funktioner, att kronisk njursjukdom är vanligt, att det är allvarligt och att det går att behandla om upptäckten sker i tid.

Njurförbundet gick ut med ett pressmeddelande med betoning på att många är drabbade utan att veta om det och en uppmaning till screening av riskgrupper.

Dialys

I Sverige behandlas cirka 4 100 personer med dialys. Av dessa har cirka 3 200 bloddialys, varav drygt 130 sköter behandlingen självständigt i sin bostad. Cirka 900 har peritonealdialys (PD) som är en mobil och självständig dialysbehandling. Av dialyspopulationen beräknas cirka en av fem ha medicinska förutsättningar att klara en njurtransplantation. Övriga fyra av fem är hänvisade till kronisk dialysbehandling livet ut.

Trots att dialysen utvecklats medicinskt och tekniskt råder stora problem för många som har dialys. Ett återkommande bekymmer är den begränsade

möjligheten till gästdialys vilken innebär att många, framför allt under sommarmånaderna, hindras att resa inom Sverige. Tillgången till gästdialys utomlands har som regel varit god, men under 2019 förändrades rutinerna i so mliga regioner för hur man ansöker om att få dialysbehandlingen betald via Försäkringskassan. Många dialyspatienter tvingas själva lägga ut för dialysen och får ersättningen först i efterhand, såvida de inte får behandlingen på en klinik som accepterar det europeiska försäkringskortet EHIC, som utfärdas av Försäkringskassan.

Med anledning av detta skrev Njurförbundet ett brev till Sveriges Kommuner och Landsting, SKL (2019-06-09), med rubriken ”Rutinerna för betalningsgarantier vid gästdialys utomlands behöver förändras”. SKL skriver i sitt svar (2019-07-02) att det är upp till varje region att själv bestämma om denna finansierar dialys på privatklinik i EU/EES-land som inte omfattas av EHIC.

För att underlätta för personer som ska resa med gästdialys påbörjade Njurförbundet under 2019 arbetet med att ta fram ett dokument med råd till personer som ska resa med gästdialys. Dokumentet färdigställs under 2020.

Under sommaren 2019 uppmärksammade Njurförbundet att flera dialyskliniker i landet på grund av underbemanning semestertid hade dragit ned dialysmängden för ett flertal patienter (fem kliniker enligt förbundets kartläggning). Ett pressmeddelande den 3 juli med rubriken ”Njursjuka får mindre dialys i sommar” resulterade i ett par tidningsartiklar och TV-inslag i både SVT Stockholm och SVT Sörmland med intervjuer med drabbade personer.

Henrik Eriksson, styrelseledamot och själv dialyserande, driver forumet ”Dialys – ett sätt att leva” på facebook och Youtube, för att öka kunskapen om att leva med dialys med syfte att visa man kan ha god livskvalitet med dialysbehandling. I slutet av 2019 hade facebook-gruppen cirka 300 medlemmar.

Egenvård vid dialys

I mars 2016 påbörjade Njurförbundet ett projekt om egenvård och patientinvolvering vid dialys, med syfte att undanröja hinder för fler personer att sköta sin dialys självständigt. I ett samarbete med Svensk Njurmedicinsk förening, SNF, och Svensk Njurmedicinsk sjuksköterskeförening, SNSF har ett nationellt

vårdprogram utarbetats. Dokumentet blev färdigt 2019 och publicerades på webben (www.dialys.nu). Vid ett flertal tillfällen under året har representanter för Njurförbundet hållit föredrag om projektet och delat ut det färdiga vårdprogrammet till personal inom dialysverksamheten, till exempel Njurmedicinskt Vårmöte 2019 och vid workshops och seminarier för njursviktskoordinatorer.

Läkemedel

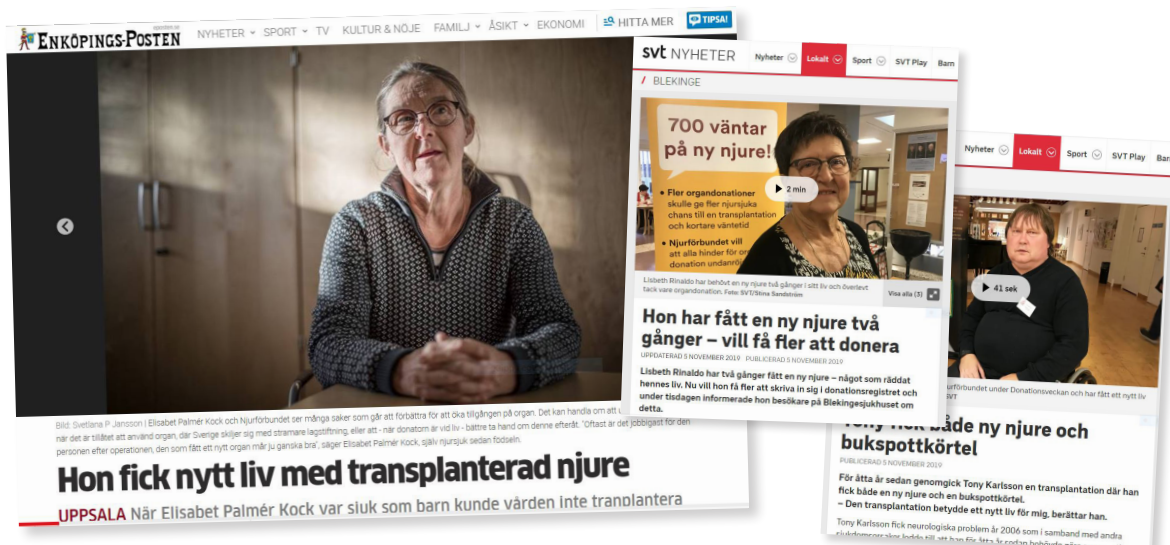
Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket, TLV, och Institutionen för vård och omsorg, IVO, bjuder regelbundet in patientorganisationer till dialogforum, för att diskutera aktuella frågor som spänner över myndigheternas uppdrag. Vice ordförande Björn Nilsson är utsedd att representera Njurförbundet vid dialogmöten.

Organdonation

Under 2019 slogs rekord i antal njurtransplantationer. Totalt transplanterades 476 njurar varav 147 kom från levande donatorer. Det finns ett fortsatt stort behov av donerade organ. Totalt väntade 850 personer på ett eller flera organ den 31 december 2019. Merparten av dessa, 693, väntar på en ny njure. Lagar och regler hindrar sjukvården från att ta tillvara organ, trots att 80 procent av befolkningen är positivt inställda till donation.

Njurförbundet har länge drivit frågan om organdonation och bildade 1997 samverkansgruppen Livet som Gåva tillsammans med andra patientorganisationer och den medicinska professionen. Livet som Gåva arbetar för att fler ska göra sin vilja känd och att hinder för organdonation undanröjs. Sedan den första statliga utredningen om donations- och transplantationsfrågor tillsattes 2013 som ett resultat Njurförbundets och Livet som Gåvas opinionsarbete, har Njurförbundet agerat i frågan. Utredningen lade fram sitt betänkande 2015 och Njurförbundet ställde sig i remissvaret bakom förslagen, men i januari 2018 kom beskedet att förslagen i utredningen var förenade med svårigheter i relation till grundlagen som regeringen menade behöver utredas vidare.

En ny utredning tillsattes i mars 2018 med Sten Heckscher som särskild utredare. I juni 2019 presenterade utredningen betänkandet Organbevarande behandling för donation.

Njurförbundets regionföreningar delade ut informationsmaterial vid lokala aktiviteter under donationsveckan 4-10 november. Flera transplanterade medlemmar uppmärksammades i press, radio och TV.

I samband med att utredningen var färdig arrangerade Njurförbundet tillsammans med Livet som Gåva en hearing med utredaren Sten Heckscher som medverkande. Utredningen var på remiss under hösten 2019 och Njurförbundet ställde sig i sitt yttrande positivt till i stort sett alla förslagen.

Den 22 mars deltog Håkan Hedman och Björn Nilsson i en workshop hos Socialstyrelsen om njurtransplantationer med levande givare.

Donationsveckan inföll den 4-10 november. Njurförbundets regionföreningar beställde informationsmaterial från förbundet som de använde vid lokala aktiviteter för att sprida kunskap och främja organdonation. Det blev flera inslag i press, radio och tv med intervjuade representanter från Njurförbundet.

Året 2019 blev ett särskilt starkt år avseende anmälningar till donationsregistret. Den 30 oktober redovisade Socialstyrelsen att 119 168 personer anmält sig under 2019, långt över helåret 2018 då 77 252 anmälningar kom in, och fler än något år de senaste tio åren.

Barn- och föräldraverksamhet

Njurförbundets barn- och föräldragrupp arrangerade under 2019 två sammankomster för familjer med njursjuka barn.

Årets familjevecka arrangerades i Tanumstrand, Bohuslän. Med på veckan var 17 familjer med 21 barn. Veckan är en möjlighet för föräldrar och syskon att träffa andra i liknande situation, prata av sig i samtalsgrupper eller över en kopp kaffe och få information via föreläsare. Det viktigaste är dock att det njursjuka barnet får träffa andra som inte tycker att de är "konstiga" för att de äter mediciner och har ärr. Fem ledare tog hand om barnen när föräldrarna var på föreläsningar och samtalsgrupper.

Föreläsningar som hölls var:

- Piloaxa: föreläsning om app för följsamhet av medicinering.
- Tema Hälsa, om vikten av att röra sig, med olika gruppaktiviteter som främjar teambuilding.
- Stina Sunkel och Charlotta Dahlberg föreläste om sin uppsats kring övergången från barnsjukvård till vuxensjukvård.
- Per Brandström, barnnefrolg, talade om barnnjurregistret.
- Peter Barany, överläkare, talade om nefrologi och patientinflytande
- Eva-Lotta Bratt, forskare och nefrolg, om sin forskning kring övergången mellan barn och vuxenvården.

Njurförbundets familjevecka 2019 uppmärksammades i ett radioinslag i Sveriges Radio P4.

Den 25-27 oktober ordnade gruppen en aktivitetshelg

Foto: Johan Wingborg

I juli anordnades Njurförbundets årliga familjeläger i Tanumstrand för familjer med njursjuka barn. 17 familjer deltog i 2019 års läger. Sommarveckan är mycket uppskattad och knyter viktiga vänskapsband.

i Göteborg, riktad till det njursjuka barnet 5-18 år och en förälder. Helgen samordnades med ungdomsgruppen som ett led att slussa in tonåringarna i ungdomarnas verksamhet. Huvudpunkterna under helgen var en föreläsning kring temat "Må bäst" och besök på nöjesparken Liseberg, men betydelsefullt var även samkväm och middagar.

Barn- och föräldragruppen framför sitt varma tack till alla stiftelser, fonder och regioner som generöst bidragit med medel till verksamheten 2019. Arbetet med att arrangera aktiviteterna har försvårats på grund av minskade bidrag, vilket gör att tacket blir desto större.

Familjeveckan blev ett inslag i Sveriges Radio P4.

Under året har arbetet med en ny broschyr om barn med njursjukdom, riktad till föräldrar, färdigställts. Vice ordförande Tina Pajunen är Njurförbundets representant i Barnnjurregistret med Barn- och föräldragruppens sammankallande Kristina Andersson Holgersson som ersättare.

Ungdomsverksamhet

Njurförbundets ungdomsgrupp, för medlemmar mellan 18 och 30 år, fyllde 30 år 2019 och firade det genom att bjuda in till en jubileumshelg den 17–19 maj i Stockholm. Tio ungdomar från olika delar av Sverige deltog och programmet innehöll en gemensam välkomstmiddag, en föreläsning av fysioterapeut Gunilla Andersson om träning för personer i dialys och njurtransplanterade, en pysselstund med tillverkning av nyckelringar, jubileumsmiddag med show på Wallmans Salonger och brunch inför avfärd.

Helgen den 25–27 oktober träffades ungdomsgruppen i Göteborg, lyssnade på föredrag och besökte nöjesparken Liseberg.

Information

Njurfunk

Njurförbundets uppskattade medlemstidning Njurfunk kommer med fyra nummer per år i en upplaga på 4 800 exemplar. Tidningen bevakar omvärlden från medlemmarnas perspektiv och publicerar forskningsnyheter, intervjuer, fakta, nytt från regionförningarna, artiklar om medicin, dialys med mera. Tidningen distribueras även till medicinjournalister, till vårdkliniker och mottagningar.

En redaktionskommitté och medicinskt sakkunniga inom transplantation och njurmedicin knutna till redaktionen har bidragit med uppslag och fakta. Utgåva nummer 2 2019 var ett jubileumsnummer med anledning av att Njurförbundet fyllde 50 år, och innehöll återblickar på förbundets historia. Tidningen publiceras även på webben.

Nyhetsbrev

Njurförbundets interna e-nyhetsbrev som distribueras till förtroendevalda i förbundet och regionförningarna utkom fyra gånger under 2019. I nyhetsbrevet Nytt från Njurförbundet ges information om aktuella frågor inom förbundet, med länkar till mer läsning på hemsidan.

Informationsmaterial

Förbundets broschyrer med information om njursvikt, om Njurförbundet, och om att leva med njursjukdom är ett sätt att sprida kunskap och att nå personer som nyligen blivit sjuka. Broschyerna "Njursvikt – ett lurigt tillstånd", "Samlevnad och sexualitet vid njursjukdom" och "Att leva med cyst-njurar" är uppskattade och har beställts av njurmottagningar runt om i landet.

Ungdomsgruppen fyllde 30 år och firade det med en helg i Stockholm den 17-19 maj. Tio ungdomar från hela olika delar av landet deltog i helgträffen.

Faktablad och informationskort beställs och distribueras av regionförningarna, framför allt i samband med Världsnjurdagen och Donationsveckan. Alla skrifter finns för nedladdning som pdf på Njurförbundets hemsida.

Hemsida

Hemsidan är förbundets viktigaste informationskanal, med nyheter och information om Njurförbundet med regionförningar, och njursjukdomar och vård. Under 2019 skapades ett helt nytt pressrum på hemsidan, med kontaktuppgifter, nedladdningsbara bilder på förbundsordföranden och ett arkiv med samtliga pressmeddelanden för nedladdning.

Ett stort tack!

Njurförbundet vill rikta ett särskilt tack till de bidragsgivare som stöttat barn- och ungdomsverksamheten under 2019.

Landstingsbidrag

Region Västra Götaland
Region Stockholm
Region Sörmland
Region Östergötland
Region Västmanland
Region Uppsala
Landstinget Dalarna

Stiftelser och fonder

Stiftelsen Sunnerdahls Handikappfond
Kungliga Sällskapet Pro Patria
Kungliga Patriotiska Sällskapets
Understödsfond
Kronprinsessan Margaretas minnesfond
Stiftelsen Ulf Lundahls minnesfond

Stiftelsen Karin och Ernst August

Bångs minne

Stiftelsen Hierta Retzius stipendiefond

Åhlén-stiftelsen

Helge Ax:son Johnsons stiftelse

Stiftelsen Oscar Hirschs minne

Lindhes Advokatbyrå, Sigurd och Elsas fond

Njurdagboken

Njurdagdoken är en del av Njurförbundets hemsida med kunskap och råd för njursjuka och närstående. Syftet är att underlätta egenvård och uppmuntra till delaktighet i vården och bidra med kunskaper som kan underlätta för att leva med kronisk njursvikt och bidra till att känna sig mer informerad, kapabel, trygg och motiverad. Njurdagboken är framtagen i samarbete med Karolinska Universitetssjukhuset och Universitetssjukhuset i Linköping. Innehållet produceras av sjukvårdspersonal och Njurförbundet är ansvarig utgivare.

Sociala medier

Under året har Njurförbundet fortsatt att nå ut till fler människor genom kommunikation i Sociala medier. Den främsta kanalen är Facebook, där förbundet har en publik sida med nyheter och information från förbundet varje vecka. Antalet följare var vid slutet av 2019 2 700. Störst spridning fick inlägg under Världsnjurdagen i mars som nådde över 14 000 personer.

Njurförbundet administrerar också en sluten diskussionsgrupp på Facebook som fortsätter att växa med nya medlemmar varje vecka. Gruppen hade i slutet av året 2 000 medlemmar, som diskuterade många olika ämnen som berör kroniskt njursjuka.

Njurförbundet använder även Instagram i viss utsträckning för att nå nya målgrupper och Twitter för att dela samhällsnyheter och bilda opinion. Njurförbundets ordförande Håkan Hedman använder också Twitter i eget namn och når med sina inlägg såväl politiker som opinionsbildare inom vårdsektorn.

You&Me webshop

I Njurförbundets webshop säljs silversmycken och njurar av glas till förmån för Njurförbundet och njurforskning. Produkterna, som är formgivna av Pamela Lindgren, är omtalade och uppskattas av många som har genomgått en transplantation eller som har donerat en njure.

Samverkan

Livet som Gåva - samverkan för donation av organ och vävnader

Tillsammans med berörda intresseorganisationer och företrädare för den medicinska professionen ingår förbundet i samverkansgruppen Livet som Gåva - samverkan för donation av organ och vävnader.

Njurförbundets ordförande Håkan Hedman är ordförande i Livet som Gåva och Björn Nilsson, förbundsstyrelseledamot ingår i Livet som Gåvas styrelse. Njurförbundet är medelsförvaltare och administrativt ansvarig.

Livet som Gåvas hedersutmärkelse 2019 tilldelades intensivvårdsläkaren Stefan Ström. Stefan Ström har under lång tid engagerat sig i problematiken runt organ donationer och metoder som främjar organdonation utöver vad som krävs i den ordinarie yrkesutövningen.

Socialstyrelsens Nationella Donationscentrum

Det tidigare Donationsrådet upphörde 2018 och ersattes med Socialstyrelsens Nationella Donationscentrum, där Håkan Hedman är Njurförbundets representant och Björn Nilsson suppleant.

Svenskt Njurregister

Under 2019 har Håkan Hedman ingått som ledamot i styrgruppen för Svenskt Njurregister, SNR. Njurförbundet har en fast plats i styrgruppen. Utöver förbundet är även Svensk Njurmedicinsk Sjuksköterskeförening representerade i SNR:s styrgrupp. För nionde året kunde representanter för Njurförbundet delta på SNR:s kontaktmannamöte i Stockholm den 28 november 2019. Deltog gjorde från Njurförbundets styrelse Björn Nilsson och från förbundskansliet Sara Norman.

Centrum för personcentrerad vård (GPCC)

Håkan Hedman har sedan 2012 ingått i ledningsgruppen för Centrum för personcentrerad vård vid Sahlgrenska Akademin vid Göteborgs universitet. Inom hälso- och sjukvården, bland sjukvårdspersonal, pågår sedan flera år ett förändringsarbete mot ett ökat personcentrerat arbetssätt där patienten ses som en partner, något som ligger helt i linje med Njurförbundets uppfattning.

Rådet för forskningsetik

Håkan Hedman ingår sedan 2018 som ledamot i Rådet för forskningsetik vid Sahlgrenska Akademin.

Samverkan inom Europa

European Kidney Patients Federation, EKPF, är njursjukas europeiska samarbetsorgan. Under 2019 stöptes EKPF om med nya stadgar och ny handlingsplan och fler anslutna medlemsländer. Njurförbundets ordförande Håkan Hedman ingår som ledamot i styrelsen. Njurförbundet var med och bildade organisationen 1981 (CEAPIR), och är fortsatt medlem.

Njursjukas Nordiska Samarbetsorgan, NNS möttes i danska Taastrup den 24-25 maj. Från Njurförbundet deltog Tina Pajunen och Sara Norman.

Njursjukas Nordiska Samarbetsorgan

Njursjukas Nordiska Samarbetsorgan, NNS, är ett samarbetsorgan för njursjukas organisationer i Sverige, Danmark, Norge, Finland och Island sedan 1981. Syftet med NNS är att utbyta erfarenheter länderna emellan. 2019 stod danska Nyreforeningen värd för den nordiska konferensen som ägde rum den 24-25 oktober i Taastrup, Danmark. Ämnen som togs upp var anhörigas roll, som Nyreforeningen arbetat med senaste året, utvecklingen av nya dialysmaskiner med tonvikt på egenvård, och Njurförbundets Vårdprogram för egenvård vid dialys. Styrelseledamot Tina Pajunen och verksamhetschef Sara Norman deltog.

Funktionsrätt Sverige

Funktionsrätt Sverige är en paraplyorganisation som 2019 bestod av 44 medlemsförbund, däribland Njurförbundet. Under verksamhetsåret har Njurförbundet deltagit på konferenser, möten och i olika nätverksgrupper.

Njurförbundets ordinarie representant i Funktionsrätt Sveriges ordförandegrupp är Håkan Hedman och ersättare har varit Björn Nilsson.

Tina Pajunen har under året representerat Funktionsrätt Sverige som ordinarie ledamot i Nämnden för funktionshindersfrågor vid Socialstyrelsen.

Rose-Marie Arnviken Litbo representerade Funktionsrätt Sverige i Myndigheten för delaktighet, MFD, funktionshinderråd.

Håkan Hedman ingår i Funktionsrätt Sveriges valberedning.

Mojgan Kashi ingår i nätverket för Arbeta och tryggad försörjning.

Henrik Eriksson och Ronny Ljung ingår i nätverket för AI, artificiell intelligens.

Kristina Andersson Holgersson ingår i nätverket Barn, familj och fungerande utbildning.

Svensk Njurmedicinsk Förening och Svensk Njurmedicinsk Sjuksköterskeförening

Njurförbundet är medlem i svensk Njurmedicinsk Förening, SNF. Tillsammans med SNF och SNSF har Njurförbundet under 2016-2019 drivit ett projekt om egenvård och patientinvolvering vid dialys. Projektet har lett fram till ett nationellt vårdprogram för egenvård vid dialys.

Den 7-8 maj deltog vice ordförande Tina Pajunen vid Nordiskt Njurmedicinskt vårmöte i Gävle, arrangerat av SNSF.

Samverkan med ABF

Förbundet är medlem i studieförbundet Arbetarnas Bildningsförbund. Genom medlemskapet kan förbundet få studieverksamhet helt eller delvis finansierad samt få bidrag till olika projekt som ligger inom ramen för ABF:s syften.

Nya samverkansinitiativ

Under 2019 togs ett par nya initiativ till samverkan mellan patientgrupper. Dels Patientriksdagen den 7 maj, ett initiativ från Riksförbundet HjärtLung, Neuro, Astma- och allergiförbundet och Blodcancerförbundet. Patientriksdagen ska vara till ett nytt forum där patientrepresentanter ska utbyta erfarenheter och gemensamt arbeta för att förbättra villkoren för patienter. Temat för dagen var patientlagen. Från Njurförbundet deltog Lars Åke Pellborn, Håkan Hedman, Rose-Marie Arnviken Litbo och Björn Nilsson.

Ett annat initiativ var Fokus patient den 17 maj, som ska vara en mötesplats för patientorganisationer, politiker, tjänstemän och företag. Rose-Marie Arnviken Litbo från förbundsstyrelsen och Sara Norman från förbundskansliet deltog.

Rose-Marie Arnviken från Njurförbundets styrelse och Pernilla Gunther, initiativtagare till mötesplatsen Fokus patient, som hölls den 17 maj.

Samverkan med företag

Njurförbundet har ett gott samarbete med företagen som är verksamma inom läkemedel och medicinteknik. Det kan handla om kunskapsutbyte och kontaktskapande såväl som ekonomiskt stöd. Samarbete med företag följer alltid Njurförbundets sponsringspolicy som innebär att förbundets integritet och oberoende säkerställs.

På världsnjurdagen den 14 mars var Tina Pajunen inbjuden att tala för njursektionen på Astra Zeneca i Mölndal. Hon berättade om att vara förälder till ett barn med njursjukdom.

Den 8 maj arrangerade Njurförbundet en heldagsworkshop i samarbete med företaget ITB-Med om njurtransplantationer. Inför workshopen genomförde Njurförbundet en enkätundersökning och deltagarna hade gruppdiskussioner om att vänta på en njurtransplantation och upplevelserna av operationen och livet efteråt med en ny njure och den behandling som fortgår. Syftet med workshopen var att få ökad kunskap om transplanterade personers upplevelser, inför utveckling av en ny behandling som ska förhindra avstötning av organet efter en transplantation. Från Njurförbundet deltog Håkan Hedman, Mojgan Kashi, Lars Åke Pellborn och Sara Norman i arbetsgruppen. Vid workshopen var även Frida Gumpert och Annelie Olsson Larsson från förbundskansliet med.

Den 19 augusti träffade Tina Pajunen en patient som reste jorden runt och dialyserade. Mötet skedde på initiativ av Diaverum i Hyllie.

Den 11 september var Henrik Eriksson och Tina Pajunen inbjudna att berätta om sina erfarenheter som njursjuk och anhörig på ett möte för forskare på Astra Zeneca. Mötet hölls i Göteborg.

Den 15 oktober deltog Tina Pajunen och presenterade Njurförbundets Nationellt vårdprogram för egenvård vid dialys vid en utbildningsdag i Stockholm för PD-läkare arrangerad i Stockholm av Baxter.

Den 12 november presenterade Tina Pajunen Nationellt vårdprogram för egenvård vid dialys på ett nätverksmöte för PD-sjuksköterskor i Helsingborg.

Rehabilitering och rekreation

Att tillvarata njursjukas, donatorers och närståendes intressen avseende rehabilitering och rekreation är en viktig fråga för Njurförbundet. Våra förtroendevalda ger mycket råd och vägledning åt såväl enskilda medlemmar som till företrädare för sjukvården. Uppskattningsvis 4–5 gånger i veckan får vi samtal och mejl med frågor som vi svarar på.

I september arrangerade Njurförbundet en gruppresa till Rhodos, främst för medlemmar som går i dialys. 36 resenärer följde med på resan. 16 resenärer fick bloddialys på klinik och två fick peritonealdialys. Från förbundsstyrelsen deltog Tina Pajunen och Ann-Christine Magnusson, som båda har erfarenhet av dialys.

Njurförbundet förvaltar en fond där enskilda medlemmar, barn och ungdomar under 18 år kan söka stöd för aktiviteter ur Amelie Ersmarkers minnesfond. Verksamhetsåret 2019 delades det ut 5 000 kronor ur Amelie Ersmarkers minnesfond. Därtill förfogar Njurförbundet över medel som inkommit till Erik Herlands minne att använda för riktade bidrag för barn- och ungdomsverksamhet.

Forskning

Forskning är ett område som många av våra medlemmar vill prioritera och förbundet har bedrivit insamling till njurforskning sedan 1980. 2014 instiftades Insamlingsstiftelsen Njurfonden, en nationell forskningsstiftelse för njurforskning där Svensk Njurmedicinsk Förening, Svensk Transplantationsförening och Svensk Njurmedicinsk

2019 års gruppresa gick till den grekiska ön Rhodos med ett trettiotal deltagare. Två i gruppen hade Peritonealdialys och flertalet andra blod-dialys.

Sjuksköterskeförening tillsammans med Njurförbundet är huvudmän.

Njurförbundets ordförande Håkan Hedman är ordförande i Njurfonden och Njurförbundets kansli sköter fondens administration. 2019 fördelade fonden 4 350 000 kronor till 28 forskningsprojekt. Njurförbundet representerades i styrelsen under 2019 även av Lars Åke Pellborn och kassör Björn Nilsson samt Åsa Torstensson fram till september 2019.

Under verksamhetsåret förstärktes förbundskansliet med en ny tjänst som fondkoordinator för att samordna och utveckla arbetet med Njurfonden.

Njurförbundets Stipendiefond till Professor Nils Alwalls Minne lämnar bidrag till projekt som syftar till att förbättra de njursjukas situation. Utdelningen ur fonden ges i form av rese- och studiestipendier samt som projektbidrag. Under 2019 utdelades 15 000 kronor till Agneta Wennman Larsen för studie om vård i slutskedet för dialyspatienter, Eva-Lena Nilsson för deltagande i konferens (EDTNA) och Jenny Stenberg för studie om beslutsstöd vid bedömning av vätskebalans (5 000 kronor var).

Medlemsinflytande

Under verksamhetsåret ökade medlemsantalet med 116 medlemmar, från 4 225 medlemmar 2018 till 4 341 medlemmar den 31 december 2019.

Alla medlemmar har möjlighet att påverka förbundets inriktning och verksamhet genom sin regionförening eller genom att motionera till förbundsstämman vartannat år, Njurförbundets högsta beslutande organ.

Mellan förbundsstämmorna ska hållas minst två ordförandemöten, ett rådgivande organ där diskussionerna ska vara vägledande för förbundsstyrelsens arbete. Under 2019 hölls inte något ordförandemöte med anledning av förbundsstämman och 50-årsjubileet i maj.

Arbetsgrupper

Revidering av Riktlinjer för god Njursjukvård

Tina Pajunen, Ronny Ljung, Håkan Hedman och Ulla Evensson

Organdonation

Håkan Hedman, Carina Viberg, Björn Nilsson

Stöd till Anhöriga

Tina Pajunen, Ulla Evensson, Rose-Marie Arnviken Litbo

Amelie Ersmarkers minnesfond

Tina Pajunen, Maud Qvarnström, Göran Ersmarker och Sverker Hansson

Alwallsfonden

Tina Pajunen, Ronny Ljung, Mojgan Kashi och Monica Rådström

Barn- och föräldragruppen

Kristina Andersson Holgersson, sammankallande, Annica Schröder och Fredrik Carlsson

Ungdomsgruppen

Rebecca Cross, Erik Zetterman, Oscar Norling, Linnéa Ahlstedt

Almedalen

Håkan Hedman, Tina Pajunen, Ronny Ljung, Björn Nilsson, Sara Norman

Förvaltningsberättelse

Styrelsen för Njurförbundet får härmed avge årsredovisning samt redovisning av förvaltningen av förbundets verksamhet för år 2019. Årsredovisningen är upprättad enligt ÅRL samt BFNAR 2012:1 (K3) samt upprättad i SEK.

Allmänt om verksamheten

Njurförbundet är en ideell förening som är partipolitiskt och religiöst obunden. Njurförbundet verkar som intresseorganisation för personer med kronisk njursjukdom, levande njurdonatorer och deras närstående. Njurförbundet har under år 2019 haft sitt säte i Stockholm.

Genom opinionsbildning och påverkansarbete vill förbundet tillvarata njursjukas, levande njurdonatorers och närståendes intressen avseende tillgänglighet, vård, social trygghet samt möjlighet till arbete, utbildning, rehabilitering och rekreation. Förbundet ska företräda medlemmarnas intressen gentemot myndigheter och institutioner, verka för medlemmarnas intressen i samverkan med andra organisationer samt stödja forskning som utvecklar njurvården och förbättrar livssituationen för dem med njursjukdom.

Njurförbundets Alwallsfond lämnar bidrag till projekt som syftar till att förbättra de njursjukas situation. Utdelningen ur fonden ges i form av rese- och stipendier samt som projektbidrag. Ur Amelie Ersmarkers minnesfond kan sökas medel för barn och ungdomar upp till 18 år som vill ha rekreation tillsammans med sin familj, eller av ungdomar som reser själva.

Samverkan sker med följande organisationer i vilka Njurförbundet är representerad i styrelse eller ledning: Insamlingsstiftelsen Njurfonden, Livet som gåva, Svenskt Njurregister, Centrum för personcentrerad vård, Patientrådet för Vårdanalys och Socialstyrelsens råd för funktionsnedsättningsfrågor. Härutöver sker samverkan med European Kidney Patients Federation, Njursjukas Nordiska Samarbetsorgan, Funktionsrätt Sverige och ABF.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Under 2019 har förbundet bedrivit en omfattande opinionsbildande verksamhet i frågor som är väsentliga för förbundets medlemmar och njursjuka i allmänhet. Genom flera uppmärksammade debattartiklar, pressmeddelanden och arrangemang har förbundets viktiga frågeställningar synliggjorts.

De statliga utredningarna om "Organbevarande behandling" och Santiagokonventionen" avlämnades

i juni månad. Njurförbundet har, som en av flera remissinstanser, efter noggrann bearbetning inkommit med yttrande som till största delen samtycker med förslagen i utredningarna.

Egenvårdsprojektet har under året publicerat en informativ skrift rörande förutsättningar för en utökning av njurpatienters möjligheter att själva genomföra egen dialysvård i hemmet. Projektet har bedrivits i samarbete med Svensk Njurmedicinsk Sjuksköterskeförening och Svensk Njurmedicinsk förening.

Deltidstjänsten som handhar administrationen av bland annat hemsidan, medlemstidningen och arbetet med förbundets grafiska profil har utökats. Därtill har en person anställts som sköter kansliverksamheten för Insamlingsstiftelsen Njurfonden. Njurfonden faktureras till självkostnadspris av Njurförbundet för denna resurs. Därtill har Njurförbundet anställt, på deltid, en redaktör för Njurförbundets medlemstidning. Härmed har en hel del externt konsultarbete kunnat avvecklas.

Njurförbundet firade under året 50-års jubileum med extra föreläsningar och inbjudna gäster i samband med förbundsstämman i maj månad.

Njurförbundet har under hösten genomfört och medverkat vid en två veckor lång rekreativresa till Mallorca för medlemmar och dialyserande patienter. Barn- och föräldragruppen anordnade en rekreativ vistelse vid Tanumstrand samt tillsammans med Ungdomsgruppen ett gemensamt arrangemang i Göteborg under hösten. För fylligare beskrivning om förbundets aktiviteter m.m. hänvisas till verksamhetsberättelsen och förbundets hemsida, www.njurforbundet.se.

Resultat och ställning

Verksamhetsresultatet för räkenskapsåret 2019 uppgår till ett underskott om 574 966 SEK.

Njurförbundet erhöll under 2017 ett större arv att användas i flera års kommande verksamheter. Det har inneburit att Njurförbundet har kunnat, och kommer att kunna, bedriva en mer innehållsrik och angelägen verksamhet än om den enbart skulle finansieras med medel från ett enskilt år. För 2019 budgeterades därför ett underskott på över 300 000 kr. Härutöver togs

beslut om ytterligare en enskild satsning på barn- och ungdomsverksamheten under 2019. Ett synnerligen angeläget framtidsprojekt. Personalökningen under 2019 har vidtagits för att ersätta extern konsultverksamhet med egna resurser och förväntas ge ett positivt

bidrag för verksamhet och innehåll framöver.

Underskottet för 2019 överförs till balanserade vinstmedel. Se i övrigt de särskilda noterna i resultat- och balansräkningen.

JÄMFÖRANDE NYCKELTAL

	2019	2018	2017	2016	2015
Årsomsättning	4 893 287	4 648 803	8 374 152	4 813 056	4 174 971
Balansomslutning	6 670 310	6 864 601	7 159 533	3 266 262	2 738 740
Resultat	-574 966	-437 887	4 141 681	-8 466	-221 960
Gåvor och bidrag	2 901 695	3 195 030	6 707 821	3 173 230	2 423 971
varav Insamlade medel från allmänheten	19 414	34 026	3 931 281	33 710	77 768

FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL VÄRDE SEK.

Namn	Ingående balans	Utnyttjande	Ändamålsbestämt av givare	Årets resultat	Utgående balans
Balanserade vinstmedel	5 551 166		0	-574 966	4 976 200
Erik Herlands minne	44 250	0			44 250
Alwallsfonden	82 944	-15 000			67 944
Amelie Ersmarkers fond	105 447	-5 000			100 447
Personalutv. fond	212 234	-11 063			201 171
Beviljade ej utb. bidrag	6 600		3 400		10 000
Totalt	6 002 641	-31 063	3 400	-574 966	5 400 012

Medlemmar

Förbundet bildades 1969 och består numera av 15 regionföreningar. Dessa täcker tillsammans in hela landet. Medlemskapet registreras i regionföreningarna och medför också ett automatiskt medlemskap i riksorganisationen Njurförbundet.

Under de senaste fem åren har det varit mindre bruttoförändringar i medlemsantalet även om det under 2019 kunde noteras en glädjande ökning. Antalet har varit relativt stabilt över åren även om det finns en

stor rörlighet inom medlemskåren. Omkring 10 procent av medlemskåren skiftas ut varje år och speglar i mycket den verklighet som njursjukdomen många gånger medför. Nästan hälften av de som lämnar förbundet avlider som en konsekvens av sin njursjukdom. I en jämförelse med förbundets s.k. kärnmedlemmar som befinner sig i aktiv uremivård (dialys och transplantation) har gapet mellan antalet presumtiva medlemmar och verkligt antal ändå ökat något. Medlemsvärning är därför en prioriterad fråga även framöver.

MEDLEMSUTVECKLINGEN I SVERIGE PERIODEN 2014 – 2018

	2019	2018	2017	2016	2015
Antal medlemmar	4341	4 225	4 287	4 277	4 200

Information

Medlemmarna informeras bland annat på följande sätt: Förbundets tidning Njurfunk 4 ggr/år, Njurnytt till regionerna, skriftliga informationsmaterial om njursjukdomar, Njurförbundets hemsida samt via Facebook.

Anställda

Antal anställda vid årets utgång var 5, varav 4 kvinnor och 1 man.

Framtida utveckling

Medlemsrekrytering, njursjuka barn- och ungdomar samt opinionsbildande verksamhet om njursvikt är prioriterade fokusområden.

Förbundet kommer att utöka satsningen på forskning och utveckling genom aktivt utökat och fortsatt stöd till administrationen av Insamlingsstiftelsen Njurfonden. Även att uppmärksamma de anhöriga till njursjuka ingår som en framtida satsning. En förhoppning är också att satsningen på barn- och ungdomsverksamheten kan förbättras som ett resultat av projektet som bedrevs under 2019.

Njurförbundets förvaltare följer löpande händelserna i omvärlden och samhället med avseende på spridningen av coronaviruset (covid-19) och hur det påverkar marknadsvärdet för de finansiella tillgångarna. I nuläget kan styrelsen inte bedöma vilken påverkan det får för förbundets verksamhet 2020.

Förvaltning

Högsta beslutande organ är förbundsstämman som äger rum vartannat år. Förbundet förvaltas av förbundsstyrelsen som utses av förbundsstämman. Förbundsstyrelsen har under året bestått av ordföranden samt åtta ledamöter. Till styrelsen har verksamhetschefen varit adjungerad liksom en representant från Barn- och föräldragruppen.

Under räkenskapsåret har förbundsstyrelsen bestått av:

Håkan Hedman, ordförande

Tina Pajunen, vice ordförande

Björn Nilsson, vice ordförande och förbundskassör

Henrik Eriksson

Ronny Ljung

Rose Marie Arnviken Litbo

Mojgan Kashi

Carina Viberg

Ann-Christine Magnusson

Förbundsstyrelsen har under året haft 10 protokollförda styrelsemöten: 4 februari, 25 februari (telemöte), 19 mars, 10 maj, 12 maj (konstituering), 11 juni, 16-17 augusti, 10 oktober, 11 november (telemöte) samt 9 december.

Adjungerade till förbundsstyrelsen:

Sara Norman, *verksamhetschef*

Kristina Andersson Holgersson,
Barn- och föräldragruppen

Revisorer och revisorssuppleant

Margaretha Morén, *BDO Mälardalen AB, auktoriserad revisor*

Lars Rekke, *ordinarie förtroendevald revisor*

Björn Severinsson, *suppleant*

Lars Åke Pellborn, *suppleant*

Valberedning

Malin Haglund, *sammankallande*

Eva Falck

Bengt Immelgård

Tony Karlsson

Representation för Njurförbundet i Insamlingsstiftelsen Njurfonden:

Håkan Hedman, *ordförande*

Lars Åke Pellborn, *sekreterare*

Björn Nilsson, *kassör*

Åsa Torstensson, *ledamot (del av året)*

Övrig information

Ytterligare information om förbundets verksamhet återfinns på Njurförbundets hemsida, www.njurforbundet.se, samt i en fylligare beskrivning benämnd verksamhetsberättelse.

Resultaträkning

	Not	År 2019	År 2018
Verksamhetsintäkter	1		
Medlemsavgifter		686 590	607 580
Gåvor		227 099	222 366
Bidrag		2 674 596	2 705 764
Nettoomsättning		353 074	298 763
Övriga intäkter		951 929	814 330
Summa verksamhetsintäkter		4 893 287	4 648 803
Verksamhetskostnader	2,3,4		
Ändamålskostnader		-4 994 009	-4 622 263
Administrationskostnader		-521 597	-712 287
Summa verksamhetskostnader		-5 515 606	-5 334 550
Resultat från finansiella investeringar	5		
Ränteutgifter och liknande resultatposter		19 690	229 247
Räntekostnader och liknande resultatposter		0	0
Summa resultat från finansiella investeringar		19 690	229 247
Årets resultat efter finansiella poster		-602 629	-456 500
Årets resultat		-602 629	-456 500
Förändring av ändamålsbestämda medel			
Årets resultat		-602 629	-456 500
Utnyttjande av ändamålsbestämda medel		31 063	246 060
Ändamålsbestämning av medel		-3 400	-227 447
Förändring av balanserat kapital		-574 966	-437 887

Balansräkning

	Not	2019-12-31	2018-12-31
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier	6	5 732	16 915
Summa anläggningstillgångar		5 732	16 915
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga värdepappersinnehav	7	1 512 098	2 007 670
Lämnade depositioner långfristiga	8	60 021	0
		1 572 119	2 007 670
Summa anläggningstillgångar		1 577 851	2 024 585
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		192 843	104 089
Övriga fordringar		301 375	127 118
Förutbetalda kostnader o upplupna intäkter	9	342 023	320 557
		836 241	551 764
Kortfristiga placeringar	10	3 421 946	3 856 460
Kassa och bank		834 272	431 792
Summa omsättningstillgångar		5 092 459	4 840 016
Summa tillgångar		6 670 310	6 864 601
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Balanserat resultat		5 551 166	5 989 053
Ändamålsbestämda medel		423 812	451 475
Årets resultat		-574 966	-437 887
Summa eget kapital		5 400 012	6 002 641
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		85 388	144 985
Övriga skulder	11	202 819	162 082
Upplupna kostnader o förutbetalda intäkter	12	982 090	554 892
Summa kortfristiga skulder		1 270 298	861 960
Summa eget kapital och skulder		6 670 310	6 864 601

Tilläggsupplysningar

Årsredovisningen är upprättad enligt ÅRL samt BFNAR 2012:1 (K3).

Resultaträkning

Verksamhetsintäkter

Endast det inflöde av ekonomiska fördelar som Njurförbundet erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt. Intäkter värderas, om inget annat anges nedan, till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas. Nedan beskrivs, för respektive intäktspost när intäktsredovisning sker.

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i organisationens namn. Medlemsavgifter redovisas vid inbetalning från medlemmen och intäktsredovisas över den tidsperiod som avses.

Gåvor

Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls. En gåva som intäktsförs redovisas antingen som en tillgång eller en kostnad beroende på om gåvan förbrukas direkt eller inte. Gåvor som förbundet avser stadigvarande bruka i verksamheten redovisas som anläggningstillgångar. Övriga gåvor redovisas som omsättningstillgångar. Gåvor värderas som huvudregel till verkligt värde.

Bidrag

Utgörs av statsbidrag till verksamheten, landstingsbidrag till speciella kurser samt bidrag till barnverksamhet. Bidrag som erhållits för att täcka kostnader redovisas samma räkenskapsår som den kostnad bidraget är avsett att täcka. Bidrag som hänför sig till en anläggningstillgång minskar anskaffningsvärdet. Erhållna bidrag värderas till det verkliga värdet av den tillgång som Njurförbundet fått eller kommer att få.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället. Prenumerationer redovisas som intäkt linjärt över prenumerationstiden.

Övriga intäkter

I övriga intäkter ingår administrationsintäkter från Insamlingsstiftelsen Njurfonden samt övriga intäktskorrigeringar.

Ersättning till anställda

Löpande ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster.

Leasing

Alla Njurförbundets leasingavtal redovisas som operationella, d.v.s. leasingavgiften (inklusive första förhöjd hyra) redovisas linjärt över leasingperioden.

Verksamhetskostnader

Ändamålskostnader

Kostnader som behövs för att uppfylla Njurförbundets ändamål som personalkostnader, kostnader för kurser, konferenser och påverkansarbete som information m.m.

Administrationskostnader

Kostnader för att kunna administrera verksamheten.

Balansräkning

Fordringar

Fordringar har värderats till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar enligt plan och nedskrivning.

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod. Härvid tillämpas följande avskrivningstider:

Datorer	3 år
Inventarier	5 år

Kortfristiga placeringar

Värdepapper värderas till anskaffningsvärdet

Noter

Not 1 Verksamhetsintäkter	År 2019	År 2018
Medlemsavgifter		
Förbundets del av medl. avgift till Njurförbundet	686 590	607 580
Gåvor		
Gåvor från allmänheten	11 780	32 737
Arv	7 634	1 289
Humanfonden	207 685	188 340
Summa gåvor	227 099	222 366
Bidrag		
Statsbidrag	1 903 087	1 878 308
Bidrag till Almedalen	0	50 000
Bidrag till barn- och ungdomsverksamhet	463 700	448 000
Landstingsbidrag	131 078	227 116
Bidrag från Arbetsförmedlingen	176 731	97 340
Sponsring	0	5 000
Summa bidrag	2 674 596	2 705 764
Nettoomsättning		
Prenumerationer och annonsintäkter Njurfunk	251 165	165 976
Försäljning och frakt	23 109	25 987
Deltagaravgifter	78 800	106 800
Övrigt	0	0
Summa	353 074	298 763
Övriga intäkter		
Administration Insaml.stift. Njurfonden	944 988	806 234
Övrigt	6 941	8 096
Summa	951 929	814 330
Summa Verksamhetsintäkter	4 893 287	4 648 803

Not 2 Medeltalet anställda och personalkostnader och arvode till styrelse	År 2019	År 2018
Medeltal anställda har varit	3	3
Varav kvinnor	3	2
Löner, ersättningar mm		
Styrelsen löner och ersättningar	142 753	112 415
Anställda löner och ersättningar	1 548 161	1 105 911
Pensionskostnader	126 584	120 032
Sociala kostnader	586 818	418 100
Summa styrelse och anställda	2 404 316	1 756 458
Not 3 Leasing	År 2019	År 2018
Njurförbundets leasingavgifter avser främst hyra av kontorslokal		
Kostnadsförda leasingavgifter uppgår till	292 381	370 782
Framtida leasingavgifter förfaller enligt följande:		
Inom ett år	252 084	312 000
1-5 år	1 260 420	1 560 000
Not 4 Förklaring till uppdelning av verksamhetskostnader	År 2019	År 2018
Ändamålskostnader		
Styrelse och personal enligt ovan	2 404 316	1 756 458
Medlemsavgifter	259 462	265 985
Gåvor och bidrag	10 000	11 315
Förtroendemannaorganisation	609 786	416 894
Kansliorganisation	538 907	426 813
Information	102 044	607 205
Njurfunk	192 131	257 978
Intressepolitiskt	1 478	9 670
Barn-, ungdoms- och familjeverksamhet	792 159	763 840
Internationell verksamhet	17 566	49 258
Övrigt	66 160	56 847
Summa ändamålskostnader	4 994 009	4 622 263
Administrationskostnader		
Administrationskostnader	521 597	712 287
Totalt administrationskostnader	521 597	712 287
Summa verksamhetskostnader	5 509 006	5 334 550

Not 5	Resultat från finansiella investeringar	År 2019	År 2018
	Ränteintäkter	0	0
	Räntekostnader	0	0
	Resultat vid försäljning värdepapper	19 690	229 247
	Summa res. från finans. investeringar	19 690	229 247
Not 6	Inventarier	År 2019	År 2018
	Ingående ackumulerat anskaffningsvärde	745 750	728 556
	Årets inköp	0	17 194
	Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	745 750	745 750
	Ingående ackumulerade avskrivningar	728 835	717 651
	Årets avskrivningar	11 183	11 184
	Utgående ackumulerade avskrivningar	740 018	728 835
	Utgående planenligt restvärde	5 732	16 915
Not 7	Långfristiga värdepappersinnehav	År 2019	År 2018
	Anskaffningsvärde	2 007 670	1 004 850
	Förvärv	0	1 002 820
	Försäljning	-502 425	0
	Utgående anskaffningsvärde	1 505 245	2 007 670
	Innehav	Bokfört värde	Marknadsvärde
	Depåkonto	6 853	6 853
	Värdepapper Swedbank VP Bas	1 505 245	1 447 023
	Summa	1 512 098	1 453 876
Not 8	Lämnade depositioner långfristiga	År 2019	År 2018
	Brf Draken 12, 3 månadshyror	60 021	0
	Summa	60 021	0

Not 9 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		
Förutbetalda kostnader	År 2019	År 2018
Förutbetald hyra	60 021	78 000
NewsMachine	25 513	0
Hogia	7 686	5 690
Föreningssupport	5 750	5 000
Webmind	2 500	2 500
MostPhotos	2 494	2 492
Loopia	2 388	2 759
Feelgood	675	654
Ownit	499	0
Textalk Webbshop	0	6 125
Dustin	0	5 875
Dagens Nyheter	0	2 388
Post Nord	0	1 336
Svenska Domäner	0	783
Dozer	0	350
	107 525	113 952
Upplupna intäkter	År 2019	År 2018
Humanfonden	207 685	188 340
Arbetsförmedlingen	24 103	9 700
Textalk	2 485	1 845
Föreningssupport, Bizsys Ab	225	0
Njurförbundet Stockholm-Gotland, medl.avg.	0	6 600
Vegatus	0	120
	234 498	206 605
S:a förutbetalda kostnader o upplupna intäkter	342 023	320 557

Not 10 Kortfristiga placeringar		Bokfört värde	Marknadsvärde
	Robur fonder	3 421 946	3 924 170
	Summa	3 421 946	3 924 170
Not 11 Övriga skulder		År 2019	År 2018
	Personalskatt	106 135	88 587
	Avräkning Sociala avgifter	67 934	51 850
	Övriga kortfristiga skulder	28 750	21 645
	Summa övriga skulder	202 819	162 082
Not 12 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		År 2019	År 2018
	Upplupna kostnader		
	Upplupna semesterlöner	267 416	160 591
	Upplupna sociala avgifter	89 428	56 325
	Övriga upplupna kostnader	625 246	337 976
	Summa	982 090	554 892

Underskrifter

Stockholm april 2020

Håkan Hedman
Ordförande

Tina Pajunen

Björn Nilsson

Ronny Ljung

Henrik Eriksson

Mojgan Kashi

Rose Marie Arnviken Litbo

Carina Viberg

Ann-Christine Magnusson

Vår revisionsberättelse har avgivits den 20 april 2020

BDO Mälardalen AB

Margaretha Morén
Auktoriserad revisor

Lars Rekke
Förtroendevald revisor

Revisionsberättelse

Till förbundsstämman i Njurförbundet

Org.nr. 802006-1332

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Njurförbundet för år 2019.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten ”Den auktoriserade revisorns ansvar” samt ”Den Förtroendevalde revisorns ansvar”.

Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige. Jag som auktoriserad revisor har fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Den auktoriserade revisorns ansvar

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Den Förtroendevalde revisorns ansvar

Jag har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med revisionslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Njurförbundet för år 2019.

Vi tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet ”Revisorns ansvar”. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige.

Jag som auktoriserad revisor har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som ansvarar för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionsssed i Sverige använder den auktoriserade revisorn professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på den auktoriserade revisorns professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den 20 april 2020

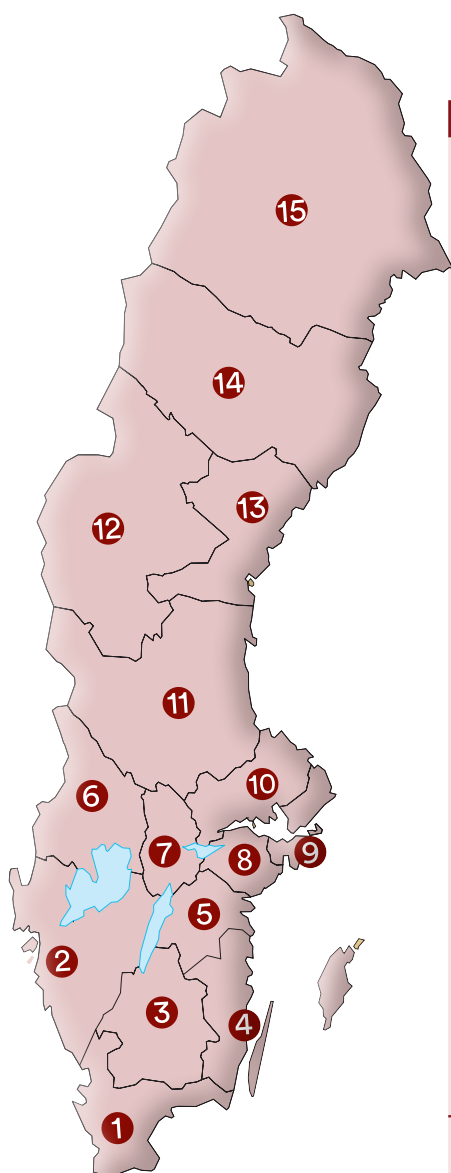
Margaretha Morén
Auktoriserad revisor
BDO Mälardalen AB

Lars Rekke
Förtroendevald revisor

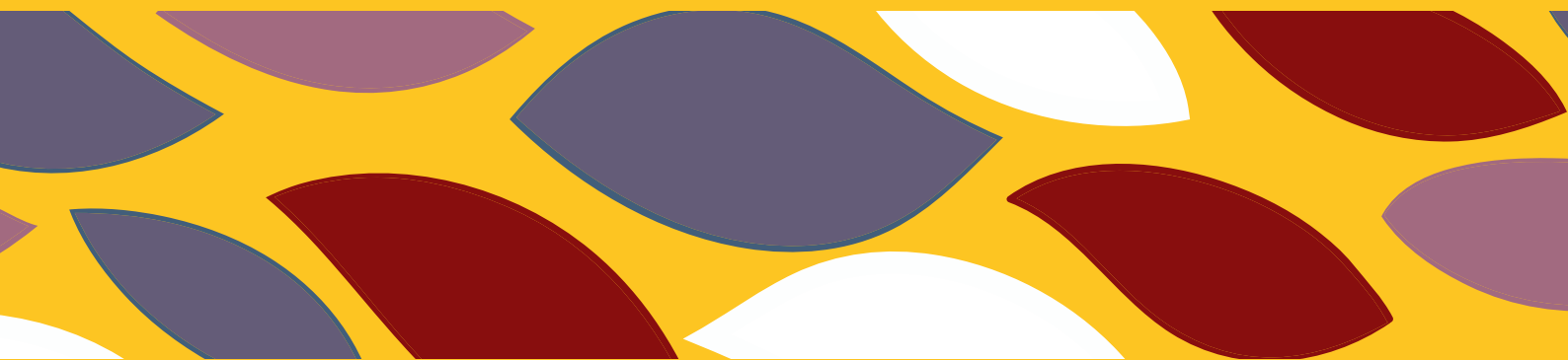
Regionföreningarnas medlemsantal

Antal medlemmar i Njurförbundets regionföreningar den 31 december 2019

	2019	2018	2017	2016	2015	2014
1 Njurförbundet Sydsverige	555	527	517	495	471	455
2 Njurförbundet Västsverige	864	837	888	869	878	874
3 Njurförbundet Småland	262	268	258	260	236	243
4 Njurföreningen Kalmar län	79	57	-	-	-	-
5 Njurförbundet Sydöstra Sverige	198	186	236	237	232	229
6 Njurförbundet i Värmlands län	134	126	119	116	118	126
7 Njurföreningen Örebro län	161	175	174	170	179	189
8 Njurförbundet i Sörmland	118	114	111	111	103	107
9 Njurförbundet Stockholm Gotland	709	730	734	773	745	737
10 Njurföreningen Norra Mälardalen	276	260	270	292	291	280
11 Njurförbundet Gävle-Dala	287	264	259	248	249	238
12 Njurföreningen Jämtland/Härjedalen	55	50	56	56	63	60
13 Njurföreningen i Västernorrland	244	251	262	265	265	263
14 Njurföreningen i Västerbotten	195	199	224	207	180	187
15 Njurförbundet Norrbotten	204	181	182	179	190	177
Totalt	4 341	4 225	4 287	4 277	4 200	4 165

Njurförbundet

Box 650, 101 32 Stockholm

www.njurforbundet.se

Organisationsnr: 802006-1332